

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

betreft: suggesties regeerakkoord vergroten instroom extramurale artsenberoepen
kenmerk: 138777
behandeld door: Raad van Bestuur
e-mail: directiesecretariaat@sboh.nl

Utrecht, 18 januari 2024

Geachte heer Plasterk,

Graag brengen wij met het oog op de kabinetsformatie een thema onder uw aandacht dat wat ons betreft van cruciaal belang is voor de toekomst van onder andere de huisartsenzorg, langdurige zorg en publieke gezondheidszorg in Nederland. Het aantal basisartsen dat kiest voor een vervolgopleiding tot specialist buiten het ziekenhuis loopt terug en dat kan leiden tot grote problemen in het fundament van onze (publieke) zorg. Nu al zijn er tekorten aan huisartsen, jeugdartsen, vertrouwensartsen, artsen verstandelijk gehandicapten, verslavingsartsen en specialisten ouderengeneeskunde. Het gevolg hiervan is bijvoorbeeld dat niet alle patiënten een (vaste) huisarts hebben en de basisvoorzieningen van de publieke gezondheidszorg in gevaar komen.

De feiten

Als werkgever, financier en strategisch partner betrokken bij 12 geneeskundig specialistische vervolgopleidingen voor extramurale artsenberoepen maken wij ons al jaren hard voor het vergroten van de instroom. De feiten (zie bijlage 1) laten zien dat de daadwerkelijke instroom van artsen die kiezen voor een geneeskundig specialistische vervolgopleiding buiten het ziekenhuis significant achterblijft op de instroomadviezen van het Capaciteitsorgaan en de aantallen die door het ministerie van VWS beschikbaar zijn gesteld. Dit staat haaks op het recente zorgbeleid dat erop gericht is de eerste lijn en ouderenzorg te versterken (IZA) en werk te maken van preventie, gezondheid en bestaanszekerheid (GALA).

Geneeskundestudenten en basisartsen

Het is wat ons betreft noodzakelijk om:

1. geneeskundestudenten en basisartsen te prikkelen en beter te informeren om te kiezen voor een artsenberoep buiten het ziekenhuis;
2. de basisopleiding aan te passen zodat extramurale artsenberoepen een prominente plek in het basiscurriculum krijgen.

Zo toont recent onderzoek van De Geneeskundestudent aan dat 57% van de masterstudenten helemaal geen coschap sociale geneeskunde heeft gedaan en 65% geen coschap ouderengeneeskunde. 87% van de geneeskundestudenten geeft aan onvoldoende onderwijs over extramurale artsenberoepen te krijgen (exclusief huisartsgeneeskunde).

Orteliuslaan 750, 3528 BB Utrecht
Postbus 19025, 3501 DA Utrecht

030 282 34 44
sboh@sboh.nl
www.sboh.nl

Welke stappen zijn inmiddels gezet?

Met de door voormalig minister Kuipers gelanceerde campagne en het platform [Next Level Dokter](#) is een belangrijke stap gezet om extramurale artsenberoepen midden in de samenleving onder de aandacht te brengen van geneeskundestudenten en basisartsen. Daarbij creëren we gelegenheid voor de spelers in het zorg- en onderwijsveld om met elkaar in gesprek te gaan over relevante ontwikkelingen zoals interprofessioneel leren en samenwerken en wat ervoor nodig is om dit structureel uit te rollen.

Wat is er nog meer nodig?

Op dit moment is er een groot opleidingsreservoir (naar schatting 13.000) van basisartsen die niet in een vervolgopleiding gaan. We zijn in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek van het Capaciteitsorgaan naar de beweegredenen van de nieuwe generatie basisartsen om al dan niet te kiezen voor een medische vervolgopleiding. Salaris en werkdruk zijn belangrijke issues. Salarisverschillen maken het kiezen voor een extramurale vervolgopleiding minder aantrekkelijk.

Er zijn namelijk aanzienlijke salarisverschillen blijkt [uit het vergelijkingsonderzoek arbeidsvoorwaarden dat in 2023 is uitgevoerd door FWG](#). Daarom is het nodig dat de beschikbaarheidsbijdrage NZa en de subsidie van VWS worden verhoogd om het gat in salaris van extramurale artsen in opleiding (aios) met hun collega's in het ziekenhuis en de ggz te repareren. Het moet niet uitmaken of iemand in opleiding is tot huisarts, chirurg of psychiater: artsen in opleiding moeten gelijk beloond worden.

Aangezien wij als SBOH nagenoeg geheel afhankelijk zijn van inkomsten van de overheid, hebben wij zelf geen financiële ruimte (anders dan de OVA-indexatie) om de salarisschalen structureel aan te passen. Daarom is het des te belangrijker dat het Ministerie van VWS in actie komt om een reparatie uit te voeren. Het gaat om een extra bedrag van ongeveer € 50 miljoen euro per jaar vanaf 2024 op basis van de huidige aantallen aios. Het opleidingssysteem en de opleidingsgelden zijn op dit moment nog te veel geënt op de traditionele curatieve zorg in plaats van de (preventieve) zorg die steeds meer buiten de muren van het ziekenhuis moet worden verleend.

Wat wij verder kunnen doen

Als onafhankelijke partij willen we ons blijven hard maken te zorgen voor voldoende en goed opgeleide zorgprofessionals nu en in de toekomst. Samen met relevante partijen in het zorg- en onderwijsveld. Uit ervaring met ons SBOH-model weten we dat artsen in opleiding goed gedijen bij een veilig leer- en werkklimaat waarin werkgeverschap gescheiden is van het opleiden en een opleiding volgen.

Graag denken wij mee hoe we ons SBOH-model beschikbaar kunnen maken voor andere opleidingen en beroepen van zorgprofessionals. Dit is ook in lijn met de houtskoolschets van het CGS over het specialismelandschap 2035.

We kijken ernaar uit te vernemen hoe het nieuwe kabinet de handschoen oppakt om de instroom van artsen in opleiding te verbeteren.

Met vriendelijke groet,

Marlies Telgenkamp
voorzitter Raad van Bestuur SBOH

Factsheet huidige instroomcijfers en beschikbare opleidingsplaatsen vervolgopleidingen buiten het ziekenhuis

januari 2024

Opleiding	Toegestaan 2022 ^[1]	Realisatie 2022 ^[2]	Toegestaan 2023	Realisatie 2023	Raming Capaciteitsorgaan 2024 en verder ^[3]	Toegestaan 2024
Verslavingsarts	19	12	19	12	33	33
Huisarts	850	778	870	711	1190	954
Specialist ouderengeneeskunde	260	147	260	168	305	260
Arts verstandelijk gehandicapten	27	15	27	15	43	27

^[1] Toegestaan: door VWS vastgestelde aantallen (bron: subsidievaststellingen SBOH)

^[2] Realisatie: aantallen aios in opleiding via SBOH (bron: administratie SBOH)

^[3] Raming: benodigde instroom per jaar volgens meest recente adviezen van het Capaciteitsorgaan

NB: Realisatie huisartsen is incl. aioto's en excl. militairen (3) en herintreders (5)

Opleiding	Toegestaan 2022 ^[1]	Realisatie 2022 ^[2]	Toegestaan 2023	Realisatie 2023	Raming Capaciteitsorgaan 2024 en verder ^[3]	Toegestaan 2024
Arts jeugdgezondheidszorg 1 ^e fase (KNMG)	116	50	70	52	154	71
Arts jeugdgezondheidszorg 2 ^e fase (M+G)	58	57	52	23	154	48
Arts forensische geneeskunde	15	14	15	13	27	25
Arts medische milieukunde 1 ^e fase (KNMG)	3	3	3	2	4	3
Arts medische milieukunde 2 ^e fase (M+G)	2	0	1	2	3	2
Arts tuberculosebestrijding 1 ^e fase (KNMG)	2	0	2	2	1	1
Arts tuberculosebestrijding 2 ^e fase (M+G)	2	1	2	1	1	1
Arts infectieziektebestrijding 1 ^e fase (KNMG)	23	23	30	27	37	23
Arts infectieziektebestrijding 2 ^e fase (M+G)	13	11	19	16	35	23
Vertrouwensarts 1 ^e fase (niet KNMG)	-	-	10	9	18	10
Vertrouwensarts 2 ^e fase (M+G)	-	-	8	2	18	5
Donorarts 1 ^e fase (KNMG)	-	-	6	7	15	0
Donorarts 2 ^e fase (M+G)	nvt	nvt	nvt	-	2	0
Totaal	234	159	211	156	469	212

^[1] Toegestaan: door VWS vastgestelde aantallen (bron: subsidievaststellingen SBOH)

^[2] Realisatie: aantallen aios in opleiding via SBOH (bron: administratie SBOH)

^[3] Raming: benodigde instroom per jaar volgens meest recente adviezen van het Capaciteitsorgaan